

Проблеми збалансування місцевого бюджету

Студент групи ФЗ/1
Лисенко Сергій

Бюджет знаходиться у стані рівноваги як тоді, коли доходи дорівнюють видаткам, такі тоді, коли доходи вищі від видатків. Іншими словами, бюджетної рівноваги немає тільки тоді, коли видатки перевищують доходи, тобто має місце існування бюджетного дефіциту. Це стосується і місцевих бюджетів. Принцип їх збалансованості завжди мав велике значення.

Місцеві органи влади повинні мати юридичне закріплені джерела доходів, достатні для покриття обов'язкових видатків. Це не означає, що місцеві органи влади можуть мати можливість виконувати тільки обов'язкові функції. Може бути ситуація, за якої місцеві органи влади мають на своїх рахунках необхідні фінансові кошти, але не мають відповідних прав щодо їх використання. Збалансована система доходів і видатків має забезпечувати відповідний рівень самостійності місцевих органів влади як у видатковій, так і в доходній частині.

Закладання в українському законодавстві принципів збалансованості місцевих бюджетів було спричинено загальною складною фінансовою ситуацією та інфляцією. Приводом цього було також побоювання, що при набутті значної відносної самостійності місцеві органи перевищать власні доходи і це стане зайвим тягарем для надто дефіцитного бюджету держави. Однак за відсутності протягом років достатніх власних місцевих доходів прийняте положення фактично обмежувало самостійність регіонів, змушуючи їх скорочувати видатки.

Основне питання, яке виникає в дискусіях про місцеві податки та доходи місцевих бюджетів, – чи повинні особи, які користуються публічними послугами та майном в міру своїх можливостей за них платити? Якщо особи, які послуговуються публічним сектором, не зобов'язані за них платити, то на такі програми необхідно виділяти надто багато коштів за рахунок інших. Це спричиняє марнотратство обмежених коштів та створює ситуацію, коли особи, які користуються послугами, субсидуються тими, хто ними послуговує. Зокрема, залежно від рівня відповідальності органів місцевої влади за надання послуг вони повинні мати доступ до диференційованих джерел доходів, щоб мати більші можливості пов'язувати пропоновані послуги із податками, що стягуються в даному регіоні.

Для проектів, доходи з яких надійдуть тільки в майбутньому, способом фінансування є боргові зобов'язання. В іншому випадку теперішні платники податків субсидують майбутніх користувачів послугами, через що зменшуються і ефективність, і справедливість, оскільки доходи мають випереджати видатки з метою збору відповідно великих фондів для здійснення інвестицій. Термін сплати боргу має по можливості максимально відповідати термінам надходження доходів від даної інвестиції. Борг є тимчасовим і неостаточним джерелом фінансування і, нарешті, він має бути сплачений.

Якщо видатки в межах регіону, що надає послуги, та обсяг доходів неможливо врівноважити, координуючу роль можуть виконувати відповідні дотації. З метою забезпечення ефективності та справедливості це мають бути конкретні та доповнюючі дотації з урахуванням поділу коштів між рівнями влади відповідно до їх часток у доходах. Проте такі заходи не повинні зменшувати прагнення місцевих органів влади до економії видатків і заходів до пошуку нових і збільшення продуктивності чинних джерел доходів.

Крім структури доходної, видаткової частин бюджету та прав місцевих органів влади у збалансованості місцевих бюджетів важливе значення мають питання процедури їх збалансування, адже правила складання та затвердження бюджету та інші суттєві норми визначають, хто і в якому обсязі затверджуватиме квоти доходів і видатки місцевого бюджету.

Загальним правилом щодо збалансування місцевих бюджетів, яким повинні керуватися фінансові органи держави, є виконання необхідної умови – обов'язкам мають відповідати ресурси, тобто потенційними видаткам – доходи місцевих бюджетів.

Дякую за увагу!
